

1987 placerades Lena gamla kyrkas **golvur** åter igen i kyrkan. Den tillhör Alingsås museum. Troligen tillverkad under tidigt 1800-tal.

I sakristian finns ett litet väggfält med **äldre väggdekor** sparad. Den består av en bröstning i gråbrunt med grön dekorbård. Ovan bården är väggen blekt rödbrun.

En gammal **kista** finns förvarad i vapenhuset.

På kyrkans sydvästra gavel finns ett **epitafium** över överste Wilhelm von Salzburg och hans hustru Karin Lilliehöök. Den bär följande inskrift: ” Her huilar then ädle oc vålborne Wilhelmas uon Salzburg til Huitene och husiärde fordom fuerste of uit regemente uesiötha in fanteri oc nu hos Gud salig huilken Herranom afsomnade 1648 den 26 iuni samphit hans kiära huspru then edla oc välborna fru Karin Lilliehöök till Blombaka oc Kolebäck huilken i Herranom afsomnade 1648 then 23 nouember. Gud förläne themed.”

På kyrkans nordvästra gavel finns ett epitafium över en gårdsägare.

LENA KYRKA

HISTORIK

Lena kyrka byggdes åren 1835-1837 som gemensam kyrka för Lena, Bergstena och Fullestad socknar. De tre gamla församlingskyrkorna uppfördes under tidig medeltid. De blev för små när folkmängden ökade och kyrksamheten var stor. Redan vid prostvisitationen 1807 framlades förslag att de tre församlingarna behövde en gemensam stor, ljus och rymlig kyrka. Förslaget återkom vid visitationen 1817 och man beslöt att gå till Kunglig Maj:t med ansökan om tillstånd, vilket beviljades och meddelades 19/3 1820. Bland dem som ivrade för ”en enda ljus och rymlig kyrka” hörde dåvarande kyrkoherden i Lena, prosten Joh. W. Nordahl.

Beslutets verkställighet dröjde eftersom det uppstod en tvist om var kyrkan skulle placeras. Enligt en sägen heter det: ”Då de skulle bygga kyrka i Lena tänkte de först ha henne på Heden. Men allt vad de byggde på dagen rev trollen ned på natten. Då spände de ett par oxar för en stok och lät dem gå vart de ville. De stannade då där kyrkan nu står, och där var det ingen som ofredade bygget.”

Vid sammanträde i Östad Kulle gästgivargård 10 juni 1830 bestämdes att Byggmästare Johannes Persson i Backabo, Sandhult skulle utföra murningsarbetet och Hökaren Wilhelm Fägerström, Alingsås skulle utföra träarbetet. Den 4 oktober 1830 vidtalades Klockaren Olof Stening att som föreståndare övervaka och driva arbetet, hålla räkenskaperna rörande byggandet, anordna med dagsverken osv. Detta bekräftades med ett handslag.

Alla sockenbor hjälpte till med bygget. Kostnaden för bygget blev 10.000 kr.

Ritningarna till kyrkan, en Karl-Johanskyrka, hade uppgjorts av Överintendentämbetet i Stockholm. Kyrkan har väl avvägda proportioner. Mot det stora långhuset svarar det kraftiga tornet, som avslutas med en välformad lanternin eller ”lykta”. Allra högst upp, över jordgloben, avtecknar sig ett kors mot himmelen.

Den 1 oktober 1837 invigdes kyrkan av prosten Wallentin Yllander, Algotstorp. Kyrkoherde Nordahl predikade. Regementsmusiker fick svara för spelningen eftersom orgel saknades.

ORGLAR

1851 skänkte ägaren till Lagmansholm, kaptan Bauer en orgel till kyrkan. Det var en Söderling-orgel med 12 stämmor. Den stod kvar till 1857 då en ny orgel byggdes av Olof Hammarberg, Göteborg. Denna orgel har 19 stämmor och har fått de bästa vitsord av orgel-kännare. Den invigdes midsommardagen 1957.

1990 invigdes en ny kororgel. Orgeln är byggd av Robert Gustavsson, Härnösand och bekostad av medel ur Hildur Johanssons donationsfond.

KYRKKLOCKOR

Kyrkan har tre kyrkklockor.

Storklockan kommer från Lena gamla kyrka och var ursprungligen gjuten 1450. Den blev omgjuten 1971 pga sprickbildning, och bär inskriften: ”Då I mig kallade varen hören Herrens röst, Gån in i Hans hus på Hans stora barmhärtighet, och tillbedjen Herran i Heligo Prydning”.

Mellanklockan anskaffades 1902. Den ursprungliga mellanklockan kom från Bergstena gamla kyrka och gjöts 1449. Den blev ”söndrig” och omgjutning beslöts 1902. Klockan befann sig redan på klock-gjuteriet när ”af en händelse” myndigheterna fick reda på saken och inköpte den 308 kg tunga klockan för 462 kr. Den finns sedan dess förvarad på Statens historiska museum i Stockholm. Den nya klockan bär inskriften: ”Tillbedjen Herran i Helig Prydning Hela Verden Frukte Honom”.

Lillklockan, Prästklockan har tillhört Fullestad kyrka och är gjuten i Skara år 1771. Den bär inskriften: ”If från Solens uppgång, allt intill Neder gången, Ware Herrens namn Lofvat”.

REPARATIONER

Under årens lopp har kyrkan genomgått många reparationer. Redan 1847 behövde tornet omputas. Kyrkans interiör har sedan dess tillkomst endast i ringa mån ändrats. En större invändig reparation skedde 1909-1910. Nya bänkar och baldakin över predikstolen samt nytt golv tillkom.

1957 fick kyrkan sin nuvarande färgsättning. Dekorationsmålningar på korväggen målades över. Altarets kors erhöll beläggning med bladguld. 1970-1971 bekläddes tornets tak och lanternin med koppar. Senaste reparationen skedde 1979-1980. Vid denna reparation togs några bänkar bort under läktaren och koret utvidgades.

KYRKANS UTSMYCKNING

Altaruppsatsen består av trä. Det är Kristi tomma kors draperad med Kristi svepeduk. Korset är ursprungligt och utgör tillsammans med altarnischen och dess inramning en helhet. Den ursprungliga altarringen löper ända in till väggen och har två grindar med samtida smidesreglar. I korets absid förvaras en **Karl XII bibel** med namnteckning av biskop Jesper Svedberg samt **Gustav V:s jubileumsbibel**. Kormattan är tillverkad av Agda Österberg, Varnhem.

Timglaset på predikstolen är från Bergstena gamla kyrka. Sannolikt 1600-tal.

1980 tillkom en **Series Pastorum** och **series Komministerorum** samt porträttavlor över kyrkoherdar.